

som drets. som lluita.

**LA FORMACIÓ PERMANENT, LA GRAN
OBLIDADA DEL SISTEMA DE FORMACIÓ I
QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL**

Setembre 2017

**UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA**

LA FORMACIÓ PERMANENT AL LLARG DE LA VIDA, LA GRAN OBLIDADA DEL SISTEMA D'FP

Un dels principals problemes que ens trobem en l'actualitat és que hi ha una gran quantitat de persones adultes escassament qualificades, dos terços dels quals aproximadament estaran en el mercat laboral com a mínim deu anys més, i el terç restant seguiran treballant com a mínim durant vint anys. Aquestes persones necessiten formació permanent en tota la seva carrera o vida professional.

En aquest estudi que presentem avui mostrem dades que han aparegut recentment, algunes de les quals molt significatives, relacionades amb la formació professional en general i amb la formació permanent en particular, que apunten que des del 2010 fins als nostres dies, la inversió en formació és baixa a Espanya i a Catalunya:

- **El 42% de la població de l'Estat espanyol presenta una qualificació baixa.**
- **El 35% dels joves d'entre 25 i 34 anys no ha aconseguit acabar el batxillerat ni el seu equivalent en FP.**
- **La taxa d'abandonament escolar prematur se situa en el 19%.**
- **Només un 12% de la població opta per estudis d'FP, tot i l'alta taxa d'inserció laboral, situada entre el 70% i el 80%.**
- **La formació permanent entre la població ha caigut gairebé 3 punts percentuals, passant del 10,3% l'any 2010 al 7,4% l'any 2016.**

Una de les respostes al perquè d'aquests baixos índexs la podem trobar en la crisi econòmica, o en les retallades, però des de la nostra organització creiem que hi ha una manca de cultura empresarial que aposti per la formació dels seus treballadors i treballadores.

Un altre factor és la inexistència de centres integrats d'FP en què la seva carta de serveis s'ocupi d'orientar, formar i qualificar totes aquelles persones en edat de treballar des dels 16 anys fins als 64.

Perquè això sigui possible ens cal una nova llei d'FPiQ que aposti veritablement per la integració dels sistemes actuals, atès que la vigent no respon en absolut a aquestes demandes.

En el nostre país les persones adultes amb qualificació escassa són menys propensos a participar en programes de formació i educatius que els seus companys i companyes altament qualificats i qualificades, si bé comptem amb un sistema d'ensenyament per a adults relativament complet i flexible, i la participació d'adults en programes educatius i formatius ha augmentat en els darrers anys, ja que hi ha una gran demanda de competències i qualificacions professionals. Una de les respostes al problema radica en motivar i donar suport a les persones adultes escassament qualificades per millorar i adaptar-ne el nivell de capacitació a l'hora de preservar i poder promocionar els seus llocs de treball o trobar-ne altres de nous.

Des de la UGT de Catalunya pensem que **cal incorporar necessàriament l'acreditació de competències professionals a la negociació col·lectiva per tal d'optimitzar els recursos humans i la formació de les persones.**

DADES PRINCIPALS

El dia 12 de setembre s'han fet públiques les dades «**Education at a Glance 2017**»¹, de l'OCDE, on s'analitza el panorama educatiu dels països pertanyents a aquesta organització, entre ells l'Estat espanyol.

L'anàlisi d'aquest estudi ens fa posar la mirada i alertar sobre els aspectes següents:

1. El decebedor nivell d'estudis acabats de la població espanyola d'edat compresa entre 25 i 64 anys i les altes taxes d'abandonament escolar prematur

A l'Estat espanyol, un 3% de la població de 25 a 64 anys no té ni el certificat d'estudis primaris; el 8%, només els primaris; el 31%, estudis secundaris de primer cicle; el 23%, secundària de segon cicle; l'11%, el primer cicle universitari; el 10%, el grau universitari; el 14%, un màster i un 1%, un doctorat.

La mitjana de l'OCDE presenta el 2% de la població sense certificat d'estudis primaris, el 6% només amb primaris i el 14% amb estudis secundaris de 1r cicle.

Màxim nivell educatiu assolit	ESPANYA	OCDE
Certificat d'estudis primaris	3%	2%
Estudis primaris	8%	6%
Estudis secundaris primer cicle	31%	14%
Total estudis baixa qualificació	42%	22%
Estudis secundaris segon cicle	23%	39%
Estudis terciaris	36%	37%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'«Education at a Glance 2017», OCDE

Així, la mitjana de la població de 25 a 64 anys amb baixa qualificació a l'OCDE seria el 22%, en contrast amb el 42% que presenta l'Estat espanyol.

Amb relació als **estudis secundaris de segon cicle**, la mitjana a l'OCDE arriba al 39%, mentre que a l'Estat espanyol se situa en el 23%.

Pel que fa als **estudis terciaris**, el percentatge és similar a l'OCDE, el 37% de la població de 25 a 64 anys, i a l'Estat espanyol, el 36%.

¹ http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2017_eag-2017-en

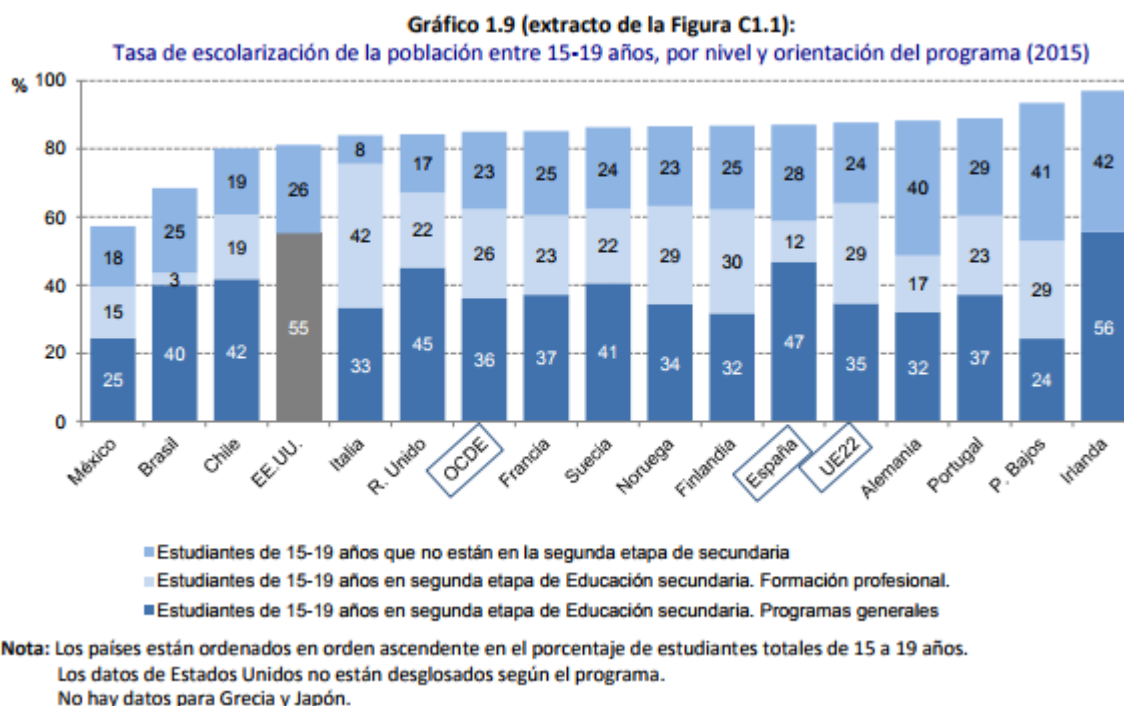
Així mateix, el 35% dels joves d'entre 25 i 34 anys que viuen a Espanya no ha aconseguit acabar el batxillerat ni el seu equivalent en FP. El percentatge és un dels més elevats de l'OCDE i dobla la mitjana (el 16%) dels països analitzats. Dissortadament no hem millorat i la taxa es manté estancada des de fa una dècada.

Per una altra banda, les nostres taxes d'abandonament escolar prematur és de les més altes d'Europa i se situa entre 18 i 19%.

2. Els desequilibris en els estudis secundaris: molts alumnes a batxillerat, pocs a l'FP

Malgrat que la taxa d'inserció laboral de les persones que trien estudis de formació professional és elevada en FP (per sobre del 70%) i altíssima en estudis d'FP dual (per sobre del 80%), només un 12% de la població opta per estudis d'FP.

Taxa d'escolarització

El 2015, les taxes d'escolarització en la segona etapa d'Educació Secundària (programes generals i programes de formació professional) entre els estudiants de 15 i 19 anys, edats normals per a aquest nivell d'estudis o de transició a nivells superiors d'educació, arriben, a la majoria dels països analitzats, entre el 55% i el 65%; la taxa més alta l'aconsegueix Itàlia, amb un 76%; per contra, la proporció més baixa es dona a Mèxic, amb un 40%.

A Espanya la taxa arriba al **59%**, tres punts per sota de la mitjana de l'OCDE (62%), i a cinc de la UE22 (64%).

Disgregant aquest percentatge trobem que un 47% d'aquesta població està matriculada en la segona etapa d'Educació Secundària amb orientació general, és a dir, en el **batxillerat**, davant del 36% que presenta la mitjana de països de l'OCDE i el 35% de la mitjana dels països de la UE22.

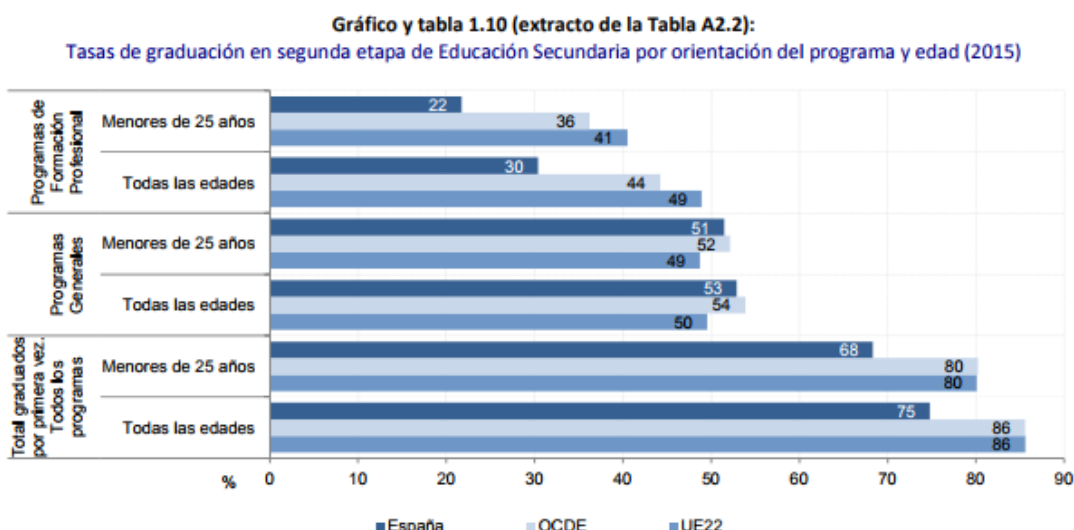
Per contra, el **percentatge** de població matriculada en la segona etapa d'educació secundària amb orientació professional, en la **formació professional**, representa a Espanya només un **12%**. Els països que presenten un percentatge més alt en programes de formació professional són Itàlia (42%) i Finlàndia (30%).

Taxa de graduació

Les taxes de graduació en la segona etapa d'educació secundària són coherents amb la situació descrita en termes de matrícula.

A Espanya, la **taxa de graduació en programes de formació professional** en aquesta etapa educativa és del **30%**. Si es restringeix el càlcul **als menors de 25 anys, aquesta taxa baixa fins al 22%**.

Totes dues taxes estan per sota de la mitjana de l'OCDE (44% i 36%) i de la mitjana de la UE22 (49% i 41%). No obstant això, les taxes de graduació, comparades en els programes generals a Espanya, estan molt anivellades tant amb la mitjana de l'OCDE com amb la mitjana de la UE22, i totes elles se situen al voltant del 50%.

Per una altra banda, cal destacar que **l'edat mitjana de titulació a Espanya per a aquests programes (cicles formatius de grau mitjà) és de 26 anys**, fet que indica que aquests estudis són una via per a la formació d'adults i no només per a la població immediatament després d'acabar l'educació obligatòria.

3. L'accés de les dones a la formació: tot i que les dones participen més de l'educació terciària, existeixen uns camps d'estudis més masculinitzats i d'altres més feminitzats.

Programes professionals

Les dones representen el 46% de les persones graduades dels programes professionals (formació professional) i el 55% dels programes generals (batxillerat).

Així mateix, els camps d'estudi dels estudiants professionals són molt segregats per gènere. Potser es poden atribuir aquestes diferències a percepcions tradicionals dels rols i identitats de gènere, així com als valors culturals a vegades associats a determinats camps particulars d'estudi.

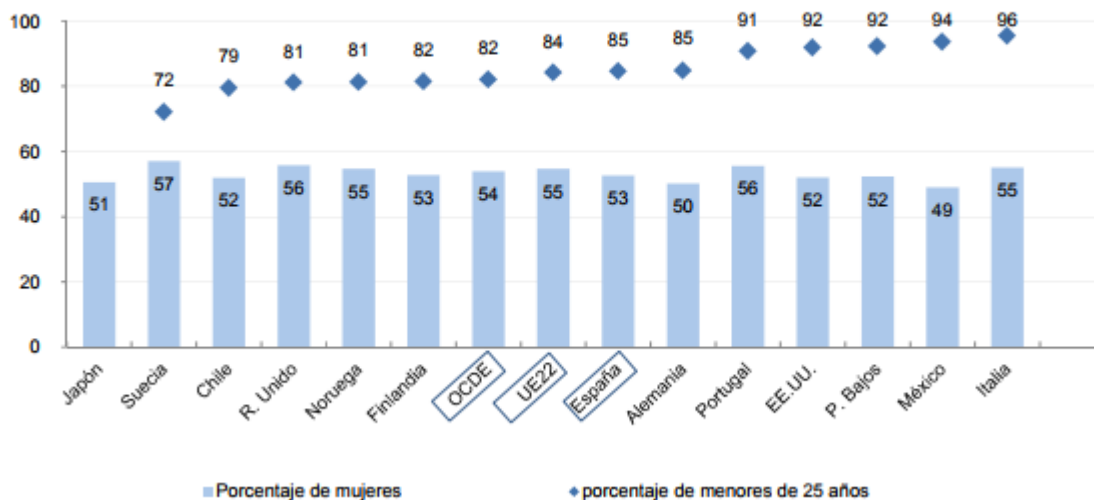
En aquest sentit, el percentatge de dones que segueixen un programa d'enginyeria, fabricació i construcció és baix en el nivell professional secundari superior: només un 11% dels graduats en aquest camp d'estudi són dones. Estan sobrerrepresentades en salut i benestar, on constitueixen el 80% dels graduats.

Entre aquests dos extrems hi ha més diversitat de gènere en els àmbits dels serveis (on, de mitjana, el 58% dels graduats són dones) i en els negocis, administració i dret (on el 63% dels graduats són dones).

Estudis terciaris

El percentatge de dones entre els nous matriculats en l'educació terciària és superior al dels homes: a Espanya arriba al 53%, al 55% a l'OCDE i al 54% a la UE22. Les proporcions més elevades de dones entre els nous matriculats es donen a Suècia (57%), Regne Unit i Portugal (tots dos països amb el 56%).

Gráfico 1.13 (extracto de la Tabla C3.2):
Perfil de los matriculados por primera vez en Educación Terciaria, en total y por campo de estudio (2015)

Tot i que les dones participen més de l'educació terciària, hi ha uns camps d'estudis més masculinitzats i d'altres més feminitzats.

Així, les dones estan infrarepresentades en el camp d'estudi STEM (ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques), sobretot en Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), ja que només el 12% dels matriculats per primera vegada eren dones, i en el d'enginyeria, indústria i construcció, amb un 24% de dones. Per una altra banda, les dones estan sobrerepresentades en els camps de l'educació (79%) i en el de la salut i benestar (72%).

Tabla 1.14 (extracto de la Tabla C3.1)
Porcentaje de matriculados por primera vez en Educación Terciaria y proporción de mujeres, por campo de estudio (2015)

	Educación		Artes y humanidades		Ciencias Sociales, periodismo e información		Ciencias empresariales, administración y derecho		Ciencias naturales, matemáticas y estadística		Tecnologías de la información y la comunicación		Ingeniería, producción industrial y construcción		Salud y bienestar	
	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres	Total	Mujeres
España	11	79	12	59	8	63	20	55	6	49	5	12	15	24	14	72
OCDE	9	78	11	63	10	64	23	54	6	51	5	19	16	24	13	76
UE22	9	79	11	65	10	65	23	57	6	53	5	17	15	25	13	77
Portugal	6	80	11	61	12	67	24	58	6	59	2	22	17	28	13	80
Alemania	7	80	11	69	8	65	24	54	10	46	6	21	23	22	6	71
Países Bajos	10	76	8	55	12	68	29	44	6	42	3	11	9	21	16	76
Finlandia	4	81	9	71	5	71	20	58	5	53	9	18	20	18	22	83
Noruega	10	75	13	61	13	62	17	55	6	50	4	16	12	23	15	81
Suecia	12	75	13	59	11	65	15	61	5	51	5	25	19	29	16	80
Chile	9	80	4	53	5	70	22	56	2	47	4	10	21	17	19	78
México	8	74	4	55	9	65	31	54	3	49	2	28	27	27	12	66
Irlanda	7	70	16	58	6	61	21	47	9	50	8	19	10	19	15	79
Reino Unido	8	76	16	63	12	63	21	53	15	53	6	16	8	25	12	77
Japón	9	71	15	66	7	51	20	35	3	25	2	21	16	13	16	63

Nota: De Francia, Grecia, Italia, Brasil y Estados Unidos no hay datos disponibles.

4. A progenitors universitaris, descendència universitària

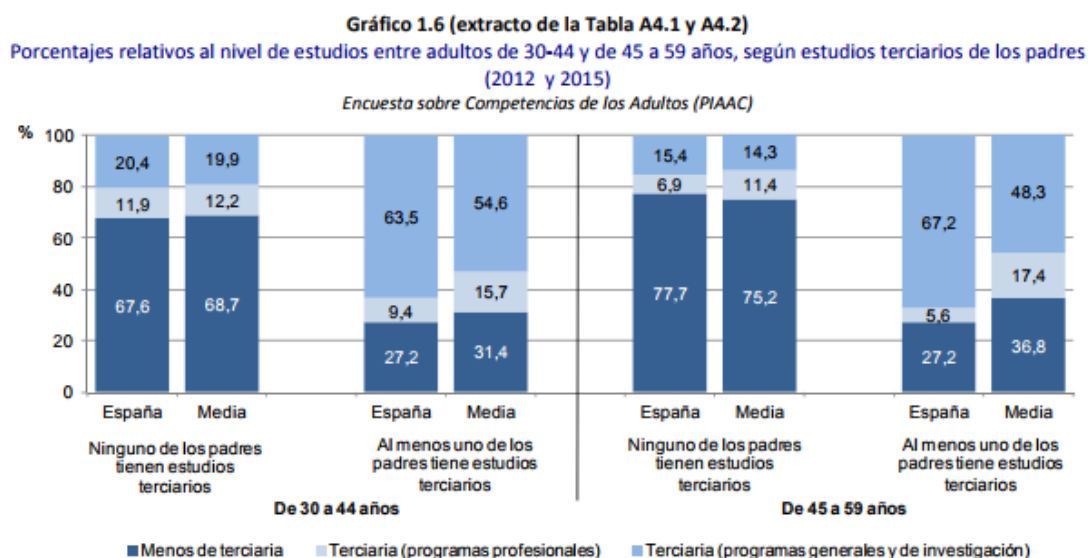
En aquest sentit, la mobilitat educativa intergeneracional és una mostra real de l'evolució o involució educativa, en funció de la proporció de persones que han assolit un nivell educatiu diferent del dels seus pares i mares.

Fa anys parlàvem del fet que els pares i mares que no havien pogut realitzar estudis universitaris, feien tots els esforços possibles, inclús econòmics, perquè els seus fills i filles anessin a la universitat, "superaven educativament" els seus progenitors.

En l'actualitat, aquesta premissa ha canviat i la formació universitària de l'ascendència (pares i mares) té un gran pes sobre la formació de la descendència (fills i filles).

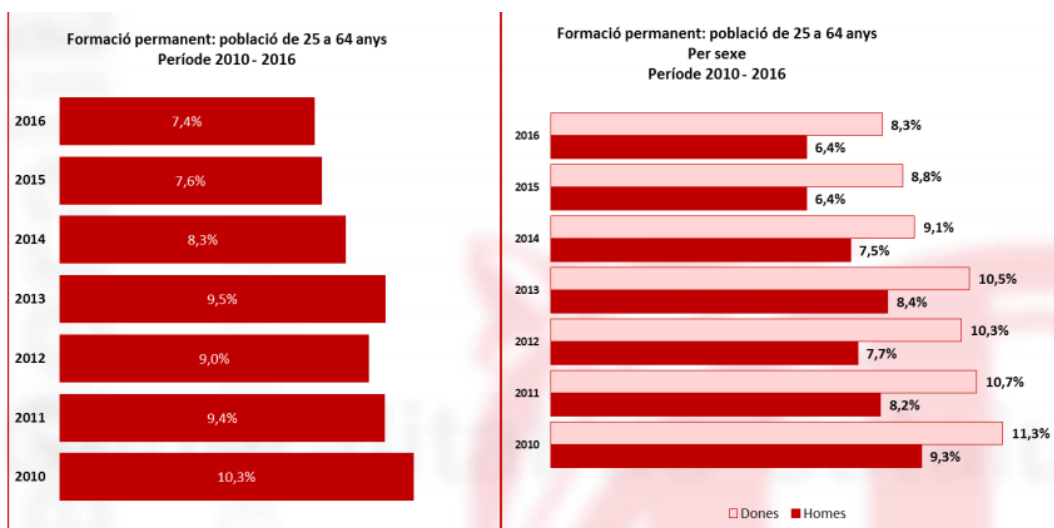
Així, segons reflecteix l'informe, a Espanya, un 32,3% de la població de 30 a 44 anys els pares dels quals no tenen un títol d'educació terciària, aconsegueix obtenir la titulació en aquest nivell. No obstant això, aquest percentatge arriba al 72,9% quan els individus compten amb almenys un dels pares amb titulació terciària.

Això demostra com el nivell d'estudis de les persones progenitores és una influència decisiva en el nivell d'educació assolit per un individu.

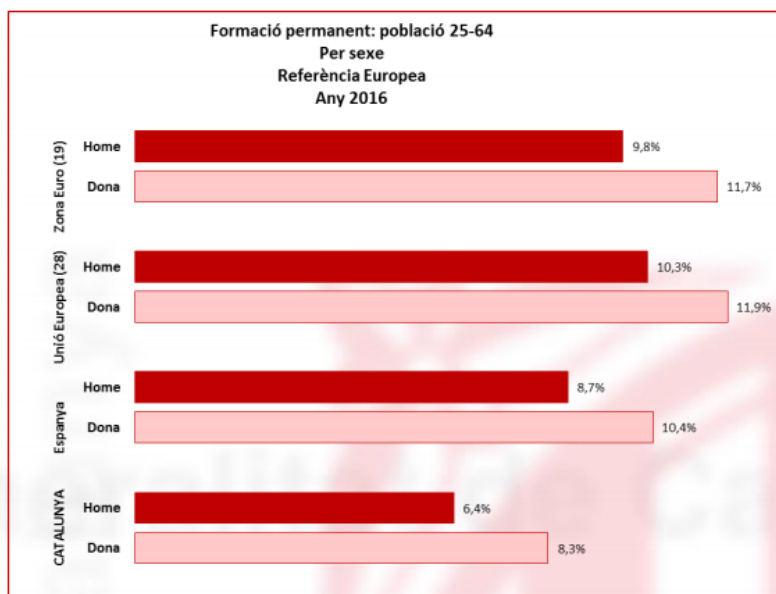

5. La formació permanent s'ha reduït en els darrers anys

Les dades també ens indiquen que des del 2010 fins al 2016 la formació permanent en població de 25 a 64 anys ha caigut sensiblement, tal com indiquen els següents gràfics del Consell Superior d'Avaluació², i passen del 10,3% al 7,4%, gairebé 3 punts percentuals menys, i de manera similar entre els homes i entre les dones:

Les dades són preocupants, especialment si ens comparem amb els països de la Unió Europea, el desviament és més gran³:

² http://csda.gencat.cat/web/.content/home/consell_superior_d_avalua/pdf_i_altres/static_file/Indicadors-2n-trimestre-2017.pdf Pàg 30

³ CSAD Opus citae pàg 31

Per una altra banda, segons dades de l'EPA, si analitzem la **població activa que cursa estudis no reglats** segons l'objectiu de la formació cursada a Catalunya, s'observa una **reducció** d'un 54,93% en les **persones que realitzen una formació relacionada amb l'ocupació actual** i d'un 37,47% en les **persones que realitzen una formació relacionada amb una possible futura ocupació**.

	2007	2016	Diferència Absoluta	Diferència Relativa
Població activa	3.824,1	3.777,5	-46,6	-1,22
Formació relacionada amb l'ocupació actual	205	92,4	-112,6	-54,93
Formació relacionada amb una possible futura ocupació	84,6	52,9	-31,7	-37,47
Formació no relacionada amb el treball (interès personal)	81,1	32,8	-48,3	-59,56
Total	370,7	178	-192,7	-51,98
% sobre total població activa	9,69%	4,71%	-4,98%	

En aquest sentit, considerem que la manca de prospecció i projecció sobre l'ocupació i la formació dificulten la incorporació de les persones a la formació permanent.

PRINCIPALS REPTES

Amb totes aquestes dades, plantejem els reptes següents:

- Existeix una gran quantitat de persones adultes escassament qualificades, dos terços dels quals, aproximadament, estaran en el mercat laboral com a mínim deu anys més, i el terç restant seguiran treballant com a mínim vint anys. Aquestes persones necessiten formació permanent en tota la seva carrera o vida professional.
- La taxa d'abandonament escolar prematur és fruit, en part, d'una orientació educativa nefasta. Molt alumnat de CFGM abandona els estudis perquè no era l'opció desitjada. Alguns trien aquests estudis per la seva proximitat al domicili, cosa comprensible quan no hi ha cap veritable beca de transports, o per no haver tingut la informació necessària o perquè no hi ha hagut una intervenció d'un equip d'orientació professional.
- Estem davant el fracàs dels alumnes o davant el fracàs del sistema?
- En el nostre país les persones adultes amb una qualificació escassa són menys propensos a participar en programes de formació i educatius que els seus companys i companyes altament qualificats i qualificades, si bé comptem amb un sistema d'ensenyament per a adults relativament complet i flexible, i la participació d'adults en programes educatius i formatius ha augmentat en els darrers anys, ja que hi ha una gran demanda de competències i qualificacions professionals.

LA UGT DE CATALUNYA PROPOSA

L'informe «Education at a Glance 2017» afirma que «Finalitzar els programes de segona etapa d'Educació Secundària amb èxit és vital per abordar l'equitat en l'educació. El desenvolupament i enfortiment d'aquest nivell educatiu, tant en el seu àmbit general com en el seu àmbit professional, pot fer més inclusiva i atractiva aquesta etapa educativa per a individus amb preferències i inclinacions diferents. En molts sistemes educatius, la formació professional en aquest nivell, permet a alguns adults reintegrar-se en un entorn d'aprenentatge i desenvolupar competències que augmenten la seva ocupabilitat. Un sistema educatiu fort en la seva segona etapa d'Educació Secundària, garanteix vies flexibles perquè els estudiants puguin cursar estudis superiors o entrar directament al mercat de treball.»

En el marc d'eufòria mantinguda amb què el govern català valora l'evolució de l'ocupació, ja es torna a sentir el discurs de molts sectors empresarials que no troben persones treballadores qualificades i que han de recórrer, una vegada més, a la contractació de personal estranger qualificat per a poder endegar els seus projectes empresarials.

Més enllà de les manifestacions interessades de l'empresariat català, contaminades amb l'interès per devaluar constantment la qualitat de la contractació, es torna a posar de manifest que els successius governs catalans no han estat capaços d'aprofitar el temps de la crisi per desenvolupar polítiques d'ocupació que assegurin la formació i la qualificació professional dels recursos humans.

En un escenari ocupacional en què una gran part de la nova contractació es farà per satisfer les necessitats de reposició, derivades de les jubilacions, no veiem que l'actual govern català tingui la voluntat i l'ambició suficient per situar la formació professional al nivell dels països més avançats del nostre entorn. El nou escenari que s'obre amb la llei s'assembla molt al vell escenari que ja tenim.

El nostre model productiu s'ha d'allunyar del dels països en vies de desenvolupament que basen el creixement en la mà d'obra barata. Per això hem de dedicar esforços i ser competitius en professions de valor afegit. Per aconseguir-ho, procurarem la diversificació d'habilitats i l'adquisició de coneixements tècnics més avançats amb formació permanent que augmenti la qualificació professional dels treballadors i treballadores.

I per assolir aquest èxit, des de la UGT de Catalunya proposem:

1. L'orientació, clau en el model de formació i qualificació professional

És imprescindible un model integrat d'orientació professional que vertebrï el sistema educatiu des de l'educació secundària fins a la universitària, però que contempli també l'orientació al llarg de la vida i en la vida activa.

Ens trobem en una època en què els canvis tecnològics produïts per la quarta Revolució Industrial impliquen una possibilitat molt real d'interrompre vies de desenvolupament econòmic més enllà de tota viabilitat.

Així com considerem importants els tutors d'empresa i de centre, la figura de l'orientador/a és primordial, tant en els estudis secundaris com en les oficines d'orientació públiques i d'entitats col·laboradores.

Al contrari, la creació de valor econòmic en les economies avançades es basa en coneixements altament especialitzats, però els llocs de treball i els sectors que impulsen aquestes tendències deixen enrere una part considerable dels treballadors i treballadores, que si no reben l'orientació i la formació adequada seran expulsats del mercat de treball.

En aquest sentit, una de les respostes al problema rau en orientar, motivar i donar suport a les persones adultes escassament qualificades a millorar i adaptar el seu nivell de capacitat per a preservar i poder promocionar els seus llocs de treball o trobar d'altres de nous.

2. Per una nova llei de formació i qualificació professional: Catalunya necessita un nou escenari més ambiciós que contempli l'FP integrada

Malauradament, ja hem manifestat en repetides ocasions que la llei aprovada el 2015 no és la llei que ens agradaria tenir, ja que, més enllà de les bones intencions posades per escrit, continuem tenint una governança molt complexa amb dos sistemes d'FP separats, i no ha solucionat els problemes que nosaltres vam denunciar. El temps ens ha donat la raó.

La llei hauria de regular el conjunt de l'FP i donar una resposta integrada a les necessitats de formació i qualificació de les persones i de les empreses, i que garanteixi, de forma efectiva, el dret de les persones a la formació professional permanent al llarg de la vida.

3. L'aposta per la formació professional dual amb la participació sindical

En els darrers anys s'han iniciat diferents experiències d'aprenentatge que, sota la denominació tècnica d'FP en alternança o FP dual, de cara a l'opinió pública es presenten com a FP dual. Tot i que les dues modalitats es caracteritzen perquè els alumnes es formen

a l'entorn educatiu i a l'entorn laboral, a la pràctica, l'existència d'aquestes dues modalitats, que tenen una gran flexibilitat normativa en el seu funcionament, genera una considerable confusió perquè en el si de les empreses la representació sindical tingui la informació necessària per poder fer-ne seguiment.

A la Llei de formació i qualificació professionals s'estableix que la futura Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya ha de vetllar perquè es garanteixi el desenvolupament de l'FP dual d'acord amb la normativa vigent. Atès que el conjunt de les funcions que tindrà assignades l'Agència són d'una gran diversitat i complexitat, des de la UGT de Catalunya hem manifestat públicament el nostre posicionament que considerem necessari la creació d'una fundació o d'un òrgan específic que es dediqui exclusivament a la gestió integrada de l'FP dual.

Les previsions fetes pel Departament d'Ensenyament de passar de 5.040 alumnes, el curs 2015-2016, a un mínim de 45.000 alumnes, el curs 2025-2026, ens reafirmen en la nostra posició que s'han de gestionar de forma coordinada les diferents experiències que s'estan fent i que s'ha d'estar preparat per gestionar eficaçment l'elevat nombre de places d'FP dual que es preveuen anar assolint gradualment en el termini de deu anys. Cal dir també que ens sembla exagerada la xifra prevista, ja que a Catalunya el 2013 estudiaven FP dual 500 persones, el 2014, 2.545 i el 2015, 3.718.

Tot i que en el marc normatiu actual les funcions que té reconegudes la representació legal dels treballadors i treballadores en el seguiment de les pràctiques d'FP a les empreses són mínimes, des de la UGT de Catalunya considerem que la representació legal de les persones treballadores ha de tenir informació de l'alumnat que farà la formació pràctica a l'empresa: entre altres temes, els relacionats amb si faran les pràctiques obligatòries de la formació en centres de treball (FCT); si faran la formació de l'FP dual o de l'FP en alternança; si tenen contracte de treball o si tenen una beca; en quins terminis i horaris faran la formació; quin pla d'activitats hauran de seguir a l'empresa i quin itinerari formatiu seguiran per a les diferents seccions del centre de treball; qui serà la persona tutor/a de l'empresa i si tenen la formació requerida en prevenció de riscos laborals.

4. La incorporació de l'acreditació de competències professionals a la negociació col·lectiva

Un nou repte que tenim, com a organització sindical més representativa a Catalunya, és valorar l'oportunitat d'anar incorporant a la negociació col·lectiva l'àmbit de les competències professionals que tenen el seu referent en el Catàleg de les Qualificacions Professionals.

Tenir una certificació oficial de les competències professionals que s'han adquirit per la via de l'experiència laboral pot ser un bon instrument per a les persones treballadores.

Després de les primeres convocatòries d'acreditació de les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral i de la formació no formal, estem veient que aquests processos han generat unes elevades expectatives de millora professional entre les persones treballadores, constatable a través de nombre de preinscripcions a les proves, sobretot en les ocupacions que tenen un termini de temps ja establert per demostrar que aconsegueixen els requisits, de formació i/o de qualificació, que se'ls demana.

Proposem valorar si, en un primer moment, es pot **incorporar en alguns sectors la vinculació de les competències professionals en la classificació professional i en la carrera professional**. Complementant aquestes actuacions, es pot fomentar en els convenis que les empreses impulsin processos de reconeixement de les competències específics per a les seves plantilles.

Donar protagonisme a aquest àmbit pot esdevenir un nou repte de treball futur per a la representació legal dels treballadors i treballadores. La mateixa OCDE reconeix que les empreses han d'invertir més en capital humà, en competències que reverteixin en benefici de la companyia, de l'assalariat i de l'Estat.

L'adquisició de competències professionals en l'entorn real de treball, seguida de la necessitat de l'experiència professional, passant per la relació íntima entre les necessitats reals del mercat de treball i l'encaix de l'oferta amb la demanda, ens fa pensar cada vegada més en la formació professional com a element clau i potenciador del nostre sistema productiu.

És per això que estem veient com cada vegada es fa més necessari el desenvolupament de nous models de pràctiques i aprenentatges de formació a les pròpies empreses.

El punt de confluència entre els diferents models d'aprenentatges, pràctiques i la formació, ha de crear-se partint de les necessitats sectorials de les empreses a través de la negociació col·lectiva. Els sectors han de definir les seves necessitats formatives.

Els convenis col·lectius sectorials han de fer una aposta ferma pels diferents models d'aprenentatges segons les necessitats específiques de formació i de qualificació professional que tinguin.

És per tot això que ens cal primer formalitzar un gran **acord global per a la formació professional de modalitat dual** de concertació bipartita entre patronals i sindicats, i que defineixi des dels sectors quines són les necessitats formatives específiques sectorials i quins són els propis models de pràctiques i aprenentatges vinculats.